

Een landelijk onderzoeksnetwerk voor de plastische chirurgie

Sophie Horbach, Eveline Bijlard en Jan Debeij

Mede namens Wouter Willems, Ute Schmidbauer, Tim van de Grift, Annet van Rijssen, Wies Maarse, Juliette

Hommel, René van der Hulst - Wetenschappelijke Koepel NVPC

Plastische chirurgie is bij uitstek een vakgebied dat gekenmerkt wordt door innovatie en creativiteit. Nieuwe ontwikkelingen, in bijvoorbeeld de medische technologie en op het gebied van tissue engineering, zorgen ervoor dat er steeds meer middelen beschikbaar komen die het vak gelijkerwijs zouden kunnen verrijken.

Innovatie van het specialisme gaat hand in hand met wetenschappelijk onderzoek. Om niet alleen het vakgebied te ‘vernieuwen’, maar er ook zeker van te zijn dat deze vernieuwingen daadwerkelijk tot een verbetering leiden, is het noodzakelijk dat dit wordt onderbouwd met wetenschappelijke bewijsvoering. Dit is niet alleen essentieel om collega’s op de hoogte te brengen van de ‘best practice’, maar ook om patiënten, patiëntverenigingen en zorgverzekeraars ervan te overtuigen dat een plastisch chirurgische ingreep iets kan toevoegen aan de gezondheid van de patiënt. Met de recent verschenen beter-niet-doen-lijst van de NFU is de vraag naar wetenschappelijke bewijsvoering voor een goede behandeling alleen maar toegenomen.

Het uitvoeren van klinisch onderzoek binnen plastische chirurgie wordt notoir als ‘lastig’ bestempeld vanwege geldgebrek, kleine en heterogene patiëntgroepen, verschillen in operatietechnieken tussen centra en de moeizame blinding en randomisatie van patiënten. Deze uitdagingen zijn uiteraard aanwezig, maar zouden geen belemmering moeten vormen voor het uitvoeren van hoog kwalitatief onderzoek binnen het vakgebied. Een goede landelijke samenwerking tussen de Nederlandse centra zou een uitkomst kunnen bieden.

WKNVPC

De Wetenschappelijk Koepel van de NVPC (WKNVPC) zet zich daarom sinds 2015 in voor een betere infrastructuur in het onderzoek binnen de plastische chirurgie in Nederland, zoals eerder aan u werd voorgesteld door Debeij, Zuidam en Van der Hulst in NTPC 2016-2 (pagina 54-55). Dit initiatief heeft als doel om niet alleen de academische centra, maar ook perifere klinieken te stimuleren om samen deel te nemen aan wetenschappelijke activiteiten.

VOORBEELD ‘RSTN’

Tijdens de NVPC najaarsvergadering vertelden twee initiatiefnemers van ‘Reconstructive Surgery Trials Network’ (RSTN), prof. Jain en dr. Gardiner over hun reeds behaalde successen en het groeiende aantal lopende trials. Het RSTN is een initiatief van plastisch chirurgen in het Verenigd Koninkrijk die tussen de vele NHS-ziekenhuizen een samenwerking hebben bewerkstelligd op het gebied van klinisch onderzoek. Het motto van de RSTN is dat alle enthousiastelingen een rol kunnen krijgen in het onderzoek en hier ook credits voor krijgen (meestal in de vorm van een groepsauteurschap). Zo probeert het RSTN plastisch chirurgen, arts-assistenten en co-assistenten vanuit het hele land te betrekken in een duurzaam onderzoeksverband. RSTN heeft binnen afzienbare tijd belangrijke resultaten behaald door het succesvol uitvoeren van landelijke surveys en klinische trials. Hiermee willen zij onderzoeksvragen die geregeld te

Idealiter is er voor hoog kwalitatief onderzoek nodig:	Hoe een landelijk onderzoeksnetwerk hieraan bijdraagt:
✓ zo groot mogelijke sample sizes	✓ combineren van patiëntgroepen/data uit verschillende centra
✓ passend studiedesign en goed doordachte methodologie	✓ hulp en advies bij studieopzet door WKNVPC
✓ gestandaardiseerde operatietechniek/dataverzameling	✓ landelijke onderzoeksafspraken m.b.t. dataverzameling
✓ homogene rapportage van behandeluitkomsten	✓ landelijke onderzoeksafspraken m.b.t. meten behandeluitkomsten
✓ onderzoeksgeld	✓ sterkere positie bij aanvragen onderzoeksbeurzen door landelijk draagvlak

rugkeren in de klinische praktijk, maar waarvoor nog geen gedegen onderzoek is verricht, aan de kaak stellen. Een voorbeeld van een dergelijke klinische trial is de NINJA-trial, waarin werd onderzocht of het terughechten van de nagel na het repareren van nagelbedletsel zinvol is.

Jaarlijks houdt RSTN een aparte onderzoeksmeeting alwaar onder andere een brainstormsessie wordt gehouden, waarin alle geïnteresseerden uit het vakgebied met elkaar nadenken over de huidige hiaten in hun vakgebied en op basis hiervan onderzoeksideoën formuleren. Daarnaast worden er tijdens de meeting korte onderzoeksprotocollen gepitcht (velen gebaseerd op ideeën die ontstaan zijn tijdens de eerdergenoemde brainstormsessies in voorafgaande RSTN-meetings). Uit deze verschillende onderzoeksvoorstellen worden de beste gekozen en uitgewerkt tot landelijke trials. Meer informatie over de RSTN-projecten vindt u op www.reconstructivesurgerytrials.net.

De WKNVPC wil hier een voorbeeld aan nemen en zal het RSTN-raamwerk gebruiken voor het oprichten van een soortgelijk Nederlands onderzoeksnetwerk binnen de plastische chirurgie. In een recente survey die werd uitgestuurd door de NVPC werden plastisch chirurgen en hun aandachtsgebieden geïnventariseerd. In de toekomst hoopt de WKNVPC meerdere taskforces te vormen die zich elk bezighouden met landelijke onderzoeken in hun specifieke aandachtsgebied binnen de plastische chirurgie.

DE OPTIFLAPP-STUDIE

Aan de eerste studie vanuit het WKNVPC-netwerk wordt al gewerkt. Middels een online vragenlijststudie zal er worden gepoogd om de praktijkvariatie in het peri- en postoperatieve beleid van vrijelapchirurgie (DIEP-reconstructie) in beeld te brengen. De vragenlijst is bedoeld voor alle microchirurgen en anesthesiologen die betrokken zijn bij deze ingrepen.

De optiFLAPP-studie wordt reeds uitgevoerd door RSTN in het Verenigd Koninkrijk en zal als pilot worden uitgevoerd in Nederland. Logistieke uitdagingen kunnen zodoende worden aangepakt en geoptimaliseerd ter voorbereiding op een volgende landelijke studie. Zo zal de NVPC voor deze vragenlijststudie bijvoorbeeld voor het eerst gebruikmaken van internationale database software 'REDCAP' op een NVPC-server. Daarnaast wordt er in elk DIEP-centrum een plastisch chirurg of a(n)ios aangesteld als 'collaborator'. Deze collaborators zullen plastisch chirurgen en anesthesiologen benaderen en hen motiveren om de vragenlijst in te vullen.

Indien u geïnspireerd bent geraakt en graag wilt deelnemen aan de onderzoeksprojecten of de taskforces, kunt u zich aanmelden via wetenschappelijkekoepeel@nvpc.nl